

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΤΟΚΟΥ ΣΠΑΡΓΙΣΥ

ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΑΝΔΗ

Θυσία στον Έρωτα

Α'

Κατά την εποχή εκείνη, ήμαστε στη Βενετία...

Η νύχτα ήταν άσπληνη και σιωπηλή. Το κρύο κ' η θροχή είχαν αποδιώξει τους άργοπορημένους περιπατητές, καθώς και τους προσωπιδόφρους, απ' την πλατεία του 'Αγίου Μάρκου κ' απ' τα πεζοδρόμια τών καναλιών. Κατά διαλείμματα άραϊά, άκουγόntonουσαν ή φωνές τών νυκτοφυλάκων τής φρεγάτας, ή όποια φρουρούσαν τόν περβόλο τού 'Αγίου Γεωργίου Καί σ' αυτές, άπαντούσε ή κραυγή τών ναυτών τής έλαφράς πολεμικής γαλέρας, ή όποια περιπολούσε μέσα στά κανάλια.

Αυτό άκριθώς τó θέαμα είχε ή άποκρηάτικη εκείνη νύχτα, έξω στους δρόμους τής άμορφης Βενετίας. Μέσα όμως στά διαόρατα λαμπρά μέγαρα, τά κατάφωτα καί θορυβώδη, έξακολουθούσε τó γλέντι πρόσχαρο κ' άμέρινο.

Η 'Ιουλίττα κ' έγώ, ήμαστε όλομόναχοι σέ μιά πολυτελή αθήουσα τού μεγάρου Νάζι—έκει στήν «'Οχθη τών Σκιαθόνε»— τó όποιο είχε διασκευασθή τότε σέ ξενοδοχείο, τó καλύτερο τής Βενετίας. Μερικά κεριά άνάμμενα, κ' ή άδύναμες πειά άναλαμπές τής φωτιάς τού τζακιού, μάς φωτίζαν.

Η 'Ιουλίττα, αδιάθετη, δέν θέλησε νά βγθ έξω εκείνη τή βραδιά. Ξαπλωμένη σέ μιά πολυθρόνα καί τυλιγμένη στό βαρύ γουένιο επανώφορι τής, φαινόταν ν' άλαφοκοιμάται.

Έγώ πάλι, έβάζιζα άνυπόμονο, άθρόβα δό κ' έκει. Τό παχύ χαλί έπιγνε τόν κρότο τών βηματών μου, κάθε τόσο δέ έστριβα ταίγαρα, καί τά κάννιζα τó ένα άπάνω σ' άλλο: 'Η άφθονία όμως τού ξανθού καπνού καί τού ταίγαροχάρτου, μπρός μου στό τραπέζι, δέν άρκοΐσε νά καταπνίξη τήν άδημονία μου!

Τό φλογερό 'Ισπανικό αίμα, τó όποιο έτρεχε στίς φλέβες μου, έβραζε καί μέ κρατούσε διαρκώς σέ άνέκφραστη νευρικότητα. Βηματίζα διαρκώς, καί κάννιζα διαρκώς, χωρίς όστόσο ν' άποφασίζω γιά κάτι που άπασχολούσε τó μυαλό μου...

Τέλος, άφησα πειά κάθε διαταγμό στήν άκρη. Πλησίασα στήν πολυθρόνα, άδιάφορησα γιά τόν ύπνο τής νεαρής συντρόφου μου, καί σκόδουσα κοντά τής ψιθύριας:

—'Ιουλίττα!... 'Ιουλίττα!... Θέλεις νά παντρευτούμε;

—'Εκείνη άνοιξε τά μάτια τής, καί μέ κούταξε δίχως νά μιλά; Νομίζοντας πώς δέν μ' άκουσε, τής επανέλαβα τήν έρώτησί μου.

—Σ' άκουσα!... Σ' άκουσα! μου ψιθύρισε μέ ναχέλια κ' άδιάφορη.

Κι' έμεινε πάλι σιωπηλή καί σκεπτική. Τότε, νόμισα ότι ή πρότασίς μου δέν τής φάνηκε ευχάριστη. Μιά άγανάκτησις, μιά θλίψις άπέραντη, φούσκωσε τά στήθη μου. 'Ετοιμάστικα νά παραφερθώ, καί νά τής μιλήσω άγρια, τραγικά. Κατάρθωσα όμως νά συγκρατηθώ τά νεύρα μου, έστριψα ένα καινούριο ταίγαρα, κ' άνοιξα πάλι σκυθρωπός τόν άτελείωτο περιπάτο μου...

Στήν έβδόμη ή όγδόη στροφή μου, άποφάσισα τέλος ή 'Ιουλίττα νά μιλήση, καί μοδψε έσαφινά:

—Καί τί θά καταλάβουμε;

—'Ηταν ή απάντησίς τής, στήν έρώτησί μου, «άν ήθελε νά παντρευτούμε»!

Δέν τής μιλήσα!... Τί νά τής πής, τής κακής 'Ιουλίττας, όταν βλέπει τά σπουδαιότερα τών πραγμάτων μέ τόση έπιπολαιότητα;

Περιορίστικα λοιπόν νά εξακολουθήσω τόν νευρικό περιπάτο μου. άνάθουνα κ' άλλο ταίγαρα. Τέλος τó πέταξα κ' αυτό μισοκαπνισμένο, τράθηξα μιά πολυθρόνα κοντά στήν 'Ιουλίττα, κάθηκα άντίκρου τής, καί τής είπα:

—'Η σπιμεινή θέσις σου άπέναντι τής κοινωνίας, φαντάζομαι ότι σο έινε θλιθερή!... 'Ετσι δέν έινε;

—Καί πολύ δυσάρεστη, μάλιστα! άποκρίθηκε στάραχα ή 'Ιουλίττα.

Σήκωσε ύστερα τó γοητευτικό κεφάλι τής, μέ κούταξε μέ τά μεγαλοητικά μαύρα μάτια τής, καί πρόθεσε:

—Ναί, φιλτάτε μου 'Αλέο!... Είμαι στιγματισμένη πειά, στήν κοινωνία... Είμαι άπό α-

τές τίς γυναίκες, τίς όποιες ό κόσμος χαρακτηρίζει ως «έλα φρών ήθών», ως έταίρες, ως...

—Μά άν σοΐ δώσω τόνόμα μου, 'Ιουλίττα μου, σ' άλλάξη έντελώς όμη τó πράγμα! Διέκοιμα μέ θέρημ. Γίνεσαι πειά γυναίκα μου, σεβαστή σέ όλους, καί τó στίγμα θά σήση όριστικά απ' τó ώραίο μέτωπό σου!...

—Μεγάλη ιδέα έχεις γιά τόνόμα σου, άγαπητέ 'Αλέο Βυσταμέντι! μου είπε σαρκαστικά ή 'Ιουλίττα.

Έσαφινά όμως, άλλαξε ύφος. Στέναξε βαθεία, μέ πόνο, έσκυψε καί φίλησε τó χέρι μου, καί μου είπε μέ λαχτάρα:

—'Αχ, πές μου τήν αλήθεια, 'Αλέο!... Θά ήσουν άποφασισμένος νά μέ παντρευτής;... Θεέ μου, τί λυπηρές άναμνήσις καί συγκρίσεις, ζυπνάει μέσα μου ή μεγαλόψυχη αυτή πρότασί σου!

—Τί ένοείς λέγοντας «συγκρίσεις», άγαπημένη μου; ρώτησα άμέσως παραενεμένω.

Δέν άποκρίθηκε σ' αυτό, ή 'Ιουλίττα Μονάχα, περιορίστικε πάλι νά στενάξη, καί δάκρυα φλογερά κύλιζαν στά μάγουλά τής.

Θυμήθηκα άμέσως, τήν κρυφή άφορηή τών άπροδοκήτων αυτών δακρύων τής. Καί μάντεχα έπίσης τώσα, τί έννοούσε ή 'Ιουλίττα μέ τή λέξι «συγκρίσεις». Βαθεία πίκρα τότε, φαρμάκωσε τήν καρδιά μου, καί ζωηρή άγανάκτησις φούσκωσε τó στήθη μου.

Όμως, καί πάλι συγκρατήθηκα. Μαλάκωσα όσο μπορούσα τόν τόνο τής φωνής μου, καί τής ψιθύρισα μέ άβελη συμπόνια:

—Φτωχή μου 'Ιουλίττα!... Αίώνια λοιπόν θά ματώνη ή καρδιά σου, απ' τήν παλήμ αυτή πληγή τής;

—'Ακουσέ με σέ παρακαλώ, 'Αλέο! μέ διέκοιφε άπότομα εκείνη. Μην ξεχνάς τίς συμφωνίες μας!... Κι' ή πρώτη καί σπουδαιότερη από αυτές, έινε νά κλαίω όταν έχω διάθεσι νά κλαίω, χωρίς έσύ νά θυμώεις καί νά έκνευρίζεσαι!...

—Κλάψε λοιπόν, μικρούλα μου! τής είπα μέ θλιμμένη έγκαρτέρησι. Κλάψε, άφού αυτό σ' άνακουφίζει!... Κλάψε, άφού τά δάκρυα έροσίζουν τήν πονεμένη σου καρδιά!... 'Υστερα όμως, όταν τά μάτια σου στεγνωθούν, χάρσιέ μου σέ παρακαλώ λίγες στιγμές ήρεμης σιωμιάδας!...

Μερικοί λυγμοί, συντάραξαν άκόμη τó κορμί τής. 'Επειτα, σκούπισε τά μάτια τής καί μέ κούταξε σιωπηλή, σαν νά περιέμενε νά τής μιλήσω.

—'Ιουλίττα μου, τής είπα τότε τρυφερά, μὴν πονάς τόσο γιά τήν άδικη ιδέα πουχει ό κόσμος γιά σένα!... Τί σέ μέλλει άν σέ λένε «έλαφρών ήθών», οί άνόητοι κ' οί έπιπολαιοι;... Γιά μένα, έσύ θά είσαι πάντα ή φίλη μου, ή σέδελφή μου, ή σύζυγός μου...

—'Η σύζυγός σου! μέ διέκοιφε έντονα ή 'Ιουλίττα. Μά άκριθώς αυτό δέν θέλω!... Καλύτερα νά πεθάνω, παρά νά προσφέρω στήν ευγενική καρδιά σου, τήν πληγωμένη από άγάπη ΑΛΛΟΥ καρδιά μου!... Ω, έγινε στάχτη πειά ή φτωγή μου καρδιά, κ' έινε άίκακη νά νούση στό μέλλον ξανά τήν άγάπη!

—Όχι!... Μην τó λες αυτό, άγαπημένη μου! τής είπα παραγμένως. 'Υπάρχουν πολλές έλπίδες νά ζεστανομε καί πάλι, αυτή τήν κρύα στάχτη τής καρδιάς σου!... Χάρσιέ μου τήν έλπίδα, βαθεία σέ με, ότι υπάρχει άκόμη κάποια σπιθα, λησιουμένη μέσα στήν καρδιά σου!... Καί σοΐ όρκίζομαι νά προσπαθήσω μέ όλα μου τά δυνατά, νά βγάλω πάλι φλόγες απ' τή μισοσθιομένη αυτή σπιθα τής άγάπης!

Τό πρόσωπο τής 'Ιουλίττας έλαμψε. Μέ λαχτάρα άσυγκράτητη, έσφιξε τά χέρια μου στά δικά τής, καί ψιθύρισε:

—Ναί, τó έλπίζω κ' έγώ πώς μπορώ νά ξαναναστήσω πάλι!... Καί ποθώ νά σέ λατρεύω βαθεία!... 'Ωστε μέ θέλεις γιά σύζυγό σου;... Καί γιατί, άραγε;... Περισσότερο θά μέ αγαπούσε τότε, ή θά μέ κρατούσεσ άσφαλλότερα δική σου, ως σύζυγό σου;

—Τίποτε από αυτά. 'Ιουλίττα! τής είπα έπίσημα. Τόσο σ' αγαπάω τώρα, ώστε δέν θά μπορούσα ποτέ νά σ' άγαπήσω... περισσότερο!...

Η συγγραφέις τής «Θυσία στον Έρωτα», Γεωργία Σάνδη.

'Άλλα, νά!... Θά σ' ένοιωθα εύτυχημένη, άν γινόσουν σύζυγός μου!...

—Σύζυγός σου!... 'Εγώ ή έταίρα 'Ιουλίττα, θά γίνομ ή τιμημένη ΔΟΝΑ ΒΥΣΤΑΜΕΝΤΙ!... "Ω, καί φαντάζεσαι λοιπόν ότι αυτός ο τίτλος μου θά μ' έκανε εύτυχημένη;

—'Ισως!... Αυτό άλλωστε, θά έξαρτηθ ή από μένα!... 'Ασφαλώς όμως, ο τίτλος σου ως σύζυγού μου, θά σέ προφυλάξ ή από τούς αθάνατους σαρκασμούς του κόσμου!

—Ω, του κόσμου!... Διηλαδή, τών φίλων σου! Ψιθύρισε μέ πονεμένη μελαγχολία ή 'Ιουλίττα Γιατί, τί πράγμα είνε τελος πάντων, αυτός ο «κόσμος»;... 'Εγώ τουλάχιστον, ποτέ μου δέν τόν γνώρισα!... Διάθηκα ή ζωή, ταξίδεψα πολύ, κι ό- μως δέν μπόρεσα άκόμη να καταλάβω πού βρίσκεται αυτός ο «κόσμος»!...

—Μην είσαι τόσο άπαισιόδοξη, άγαπημένη μου! τής είπα μέ παραγωγή. Ξέρω, ότι έξησες ως τώρα, σάν άμαρτωλή, αλλά μέ τήν ψυχ ή σου λευκή κι άγνή!... Καί μιά ήμέρα μάλιστα, σ' είδα νά κλάς γιά τή ντροπισαμένη αυτή ζωή σου!... 'Απ' τήν ήμέρα εκείνη, 'Ιουλίττα μου, άποφάσισα να σέ τραθήξω άπ' τή Ντροπή!... 'Αποφάσισα να σου δώσω τόνόμα μου, τούς τίτλους μου, τήν κοινωνική μου θέσι, άν δέχόσουν νά χαρίσης σ' έμένα μονάχα τήν καρδιά σου!

Η 'Ιουλίττα έκανε ένα κίνημα άυπομοήσιας, σάν νά μ' έ- θέλιπε νά έπιμένω σέ κάτι το ψεύτικο καί λαθαραμένο. Καί μου είπε μ' έντονη φωνή:

—Γελαστικές δυστυχώς, δόν 'Άλέο!... Δέν έκλαιγα γιά κεί- νο πού άνώμασε «Ντροπή»!... Πώς μπόρises νά βρη ή θέσι στην κομματοισαμένη—άπό άτυχ ή άγάπη—καρδιά μου, τό ασήθημα τής ντροπής ή όποιοδήποτε άλλο ασήθημα;... "Οχι!... 'Ας έξακολουθώσε 'ΕΚΕΙΝΟΣ νά μ' άγαπά ή άκόμη, καί σέ βεβαιώ πώς θά ήμουν τριευτυχημένη!... Σέ βεβαιώ, ότι μπρος στην άγάπη του, θά πέριφρονούσα όλες τις ντροπές κι όλα τά παρόμοια συναισθήματα του κόσμου!

—Ε, δέν μπόρεσα πεινά νά συγκρατήσω— τή φορά αυτή—τ ήν ά- γανάκτησή μου καί τήν πίκρα μου, άπ' τά τό- σο σκληρά τή λόγια! Τινάχτηκα άμέσως όρθός, κι έτοιμος πάλι νά ξεναργίσω τόν νευρικό περίπατό μου.

Η 'Ιουλίττα όμως, πρόλαβε νά μ' άρπάξ ή άπ' τό υπέρτατο, καί μέ άνάγκασε νά καθή- σω ξανά κοντά τής. —'Επειτα μου ψιθύρισε ίκετευτικά:

—"Ω, συγχωρέσε μέ, άγαπημένη μου!... Συγχωρέσε μέ, γιατί έ- ξεακολουθώ νά σέ πικραίνω!... Τι νά κάνω όμως, ή δυστυ- χημένη;... Μο έίνε αδύνατον, να ή ή θυμοίμα διαρκώς ΕΚΕΙΝΟΝ!... Κι ή ήθύμησι του, κατεβάνη άθελά μου σά χεί- λι μου!

—'Εστω, 'Ιουλίττα! τής είπα πνιχτά, ενώ ένας στεναγμός συ- γκρατημένος τυραννούσε τό λαρύγγι μου. Μίλα διαρκώς καί γιά ΚΕΙΝΟΝ, άφοί αυτό σέ άνοκουφίζει, έστω κι' άν φαρμα- κώνης έτσι τήν καρδιά μου!... 'Αλλά άπορώ, πώς δέν μπόρει ή άκόμη νά τόν ξεχάσης, άφοί γύρω σου όλα, σου ή ύπόστανται κανούργια καί, κανούργια άγάπη, κανούργια εύτυχία;

—Πώς;... «Όλα γύρω μου, είπες;... Μά ποί βρισκόμα- στε, λοιπόν;... Δέν είμαστε στην καταραμένη γιά μένα Βενε- τία;...

—'Ηταν άνέκφραστος ο πόνος τής. "Ενας μελαγχολικός σαρ- κασμός σκοπείνιασε τό χαμόγελό τής. Είχε σηκωθ ή κι' έτρεψε πρός τό παράθυρο, δ ήθεν γιά νά βεβαιωθ ή άν βρισκόταν ή όχι στη Βενετία. Τό λευκό «άτλάζινο» φόρεμά τής, σχημάτιζε χαρι- τούρτες πτυχές γύρω άπ' τό πλαστικώτατο κορμί τής. Τά μαύ- μα, μεταξίνα μαλλιά τής, έφεγγαν άπ' τις χρυσές «φουρκέ- τες» καί ξεγυιάντουσαν στίς κνίκιες λαμπής τής.

Τόσο άμορφη στην άπόγνωση τής μου φάνηκε, τόσο γλυκός πόνος άπλωμένος στίς γλωσσ ήθελκτικό πρόσωπό τής, βστε ξε- χασα άμέσως τά σκληρά τή λόγια. Τήν κάτταξα μέ θαυμασμό μαζ ή καί λατρεία, καί λαχταρούσα νά ή σφίξω στην άγκαλιά μου αιώνα, τρυφερά...

—'Εκείνη είχε, έντωματώδ ή, παραμερίσει τις κουρτιές του πα- ραθύρου. Κόλλισε τό πρόσωπό τής στί ψυχρό τζάκι. Κίτταξε έξω νά πάλι, φατισμένη άόριστα τώρα άπ' τό φεγγάρι πού μόλις έθγαινε, καί ψιθύρισε καταπικραμένη:

—'Αχ, Βενετία μου!... Πόσο άλλωστε, μέσα σέ τόσο λίγον καρπό... Πόσο φαιδρή μου φανίζον άλλότε, καί πόσο έρημη καί πένθημη τώρα!

Πώς; τί δίκαια έκθαμβός είχες καί άλλότε ρηθ ή, στή Βε- νετία;... Καί γιατί δέν μου τό είπες ως τώρα;

—'Η 'Ιουλίττα χαμογέλασε πικρά.

—Νά σου τάβλα, ήθελες; μουρμούρισε κατόπιν. Μά έθλιπα πόσο έπιθυμούσας νά έπισκεφθ ής τό άείσοθατο, τής άρασιτά τής αυτής πόλεως!... Κι' ένοιωθα, ότι άν σου ξεστομίμα τις άναμνήσεις μου άπ' τήν πόλι αυτή, θά άλλαξες γνώμη άμέ- σως!... 'Αντί νά τήν έπισκεπτόσουν, θά μ' έπαρνες καί θά έ- φευγες άμέσως μακριά τής!...

—Καί βέβαια θάφευγα όλοταγώς! ούρλιασα, χτυπώντας μέ άγανάκτησι τό πόδι μου στί πάτωμα. Μιά λέξι νά μουλεγες άπ' τις καταραμένες άναμνήσεις σου, τή στιγμή πού μπαίναμε στί Βενετία, θά σ' άρπαξα στην άγκαλιά μου καί θά φεύγαμε, έστω καί κολυμπώντας σά κανάλια τής!... Θά προτιμούσα νά μέναμε σέ μιά καλύβα, σ' ένα μέρος άμόλυτο άπ' τις βασιαν- στικές γιά μένα άναμνήσεις σου, παρά στή Βενετία καί στί μέ- γαλο αυτό... Στί μεγαλοπρεπές ήλαθ ή ξενοδογείο αυτό, στί όποιο τό κάθε σου βήμα ίσως νά σου θυμίζ ή τά φλογερά φίλια του ΑΛΛΟΥ!...

Καί μέ έντονώτερη άγανάκτησι, αλλά κι' έντονώτερη άπό- γωσι, πρόσθεσα:

—Ω, μίλησε μου, 'Ιουλίττα!... Πρός Θεού, πές μου πώς μπορώ νά βρω σατηρία άπ' τις άναμνήσεις του παρελθόντος σου!... Δείξε μου μιά γωνία δνόμασε μου καί πόλι στην 'Ι- ταλία, όπου νά μ ή σέ παρέσυρε εκεί μαζ ή του, ο τυχοδιώκτης εκείνος...

—'Ετρεμα σύγκορμος, τώρα. Είχα χλωμαίσει φριχτά. Τό πρό- σωπό μου είχε παραμορφωθ ή από πόνο καί λύσσα.

—'Η 'Ιουλίττα γύρισε καί μέ κίτταξε ψυχρά. Ξαναθύθισε όμως πάλι τό βλέμμα τής, έξω στή φεγγαρολυσημένη ενεράδα—πόλι του 'Αδριατικού πελάγους καί μουρμούρισε μ' έκστασι:

—Ω, Βενετία!... Βενετία!... 'Υπάρχει κάποτε μιά έποχή ά- λημονήτη, γλυκειά, κατά τήν όποια σέ λάτρευε ή ψυχ ή μου...

Καί σήμερα όμως άκόμη, δέν σέ ξενασθλώω άδιάρρητη... ΕΚΕΙΝΟΣ σέ λάτρευε κι' έκένος έπίσης... Ταξειδευότας μαζ ή μου καί μακριά σου, ο Βενετία, σέ θυμό- ταν πάντα του καί στέναζε!... Σέ άποκα- λούσε «γλυκειά του πατρίδα»!... Κι' έγώ σέ λάτρευα τότε, γι- ατί σέ λάτρευε κι' έ- κείνος... Κι' έξακο- λουθώ νά σέ λατρεύω, νά σέ λατρεύω άκόμη, γιατί όπήρξες ή πα- τριδα του!... 'Εδώ δο- ξάζόταν ή λαμπρά οί- κογένεια του, κι' ένα άπ' τά ώραιότερα μέ- γαρά του έχει άκόμη τό όνομά του!

Τρελλανόμου. Νό- μιμα πώς δέν θά μπο- ρούσα ν' άνθέξω περισσότερο. Μουρμούρισα μέ βαρεία καρδιά καί μέ άόφνηταση πίκρα:

—Γιά τόνόμα του Θεού, 'Ιουλίττα!... Λυτήσου με... Πάμε πεινά, νά θυμάσαι τόν άλλο!... Κι' έλα μαζ ή, άμέσως άχριο κιόλας νά φύγωμε μακριά άπ' τήν καταραμένη αυτή πόλι μέ τις άναμνήσεις σου πού μέ σκοτώνουν!

—ΕΣΕΙΣ, κύριε, ελπε έλευθερος νά φύγεις μακριά κι' άπό 'Ιουλίττες κι' άπό Βενετίας, άν άγαπάτε! ξεφώνισε ξερα καί παγερά ή νέα "Όσο γιά μένα, είμαι έλευθερη—μου φαίναται— νά κανονίσω τή ζωή μου όπως θέλω!... Θά φύγω λοιπόν άπ' τή Βενετία, όποτε τό θελήσω κι' όποτε μου άρέσει!

—'Ούρλιαξα, άσυγκράτητος καί ξετρελλαμένος τότε:

—Τώρα, κατάλαβα καλά!... ΕΚΕΙΝΟΣ, ο Λεώνης σου, βρι- σκεται έξάπαντος στή Βενετία!

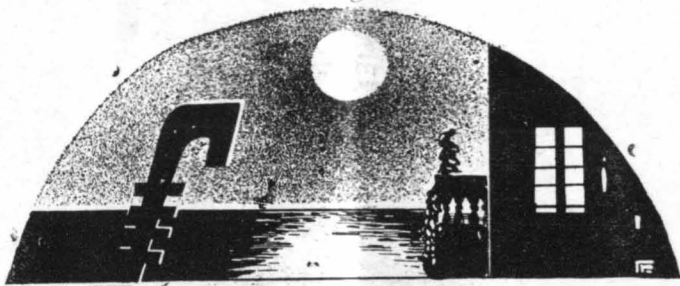
Στί όνομα «Λεώνης», τό άγαπημένο γιά κείνη—δου γιά μένα μισητό—όνομα τό άλλοτε έραστό τής, ή 'Ιουλίττα συγκλονί- στηκε. Δέν κατάλαβε καλά, άπάνω στην ταραχή τής, τήν άκρι- βή έννοια τών φράσεων μου. Καί πέφτοντας στί λαϊμό μου μέ τρελή παραφορά, ξεφώνισε:

—Είν' εδώ ο Λεώνης μου, είπες;... Πώς τό ξέρεεις;... Πού είνε;... "Ω, μίλησε μου, φίλε μου!... 'Επανάλαθε μου, αυτό πού μοίπες!... Προφέρε μου πάλι τό λατρευτό μου όνομα, γιά νά τό άκούσω τουλάχιστον γιά μιά φορά άκόμη!

Τά δάκρυα πλμυρίσαν τά μάτια τής. 'Ο παροξυσμός του παραφόρου πάθους τής έφερε λυγμούς, κι' έπεσε μισολίποθυμη στην άγκαλιά μου.

Βράνισσε μέσα μου άπό ζηλοτυμία, άπό λύσσα, άπό άνέ- κφραστο φαρμάκωμα ψυχής, τήν ξεπλώσα σ' ένα ντιθάσι. Τήν άφησα εκεί κατόπι, τεντωμένη, μισοαναίσθητη. Καί δίχως νά φροντίσω στί έλάχιστο γι' αυτή, άρχισα πάλι τό μονότονο καί νευρικό βάδισμά μου, δώ κι' έκέι στί σάλην.

—'Εκλαιγα, τώρα!... "Ω, Θεέ μου, έκλαιγα!... Τά δάκρυά μου κυλούσαν καί φλόγιζαν τά μάγουλά μου, σάν δάκρυα εύ- αίσθητης μικρούλας. 'Εγώ, οί όπερφήνας έγώ καί γόνος μιάς

—"Ω, Βενετία... Βενετία!...

ἀπ' τις λαμπρότερες οικογενείες εὐπατριδῶν τῆς Ἰσπανίας, ἔκλαιγα σάν μωρό παιδί, ἔκλαιγα σάν πρωτόβγαλτὴ στὴν ἀγάπη καπέλλα!...

Θεὸ μου!... Θεὸ μου!... Τὶ ἀπόγνωσις, τὶ κατάντια οὐκτῆρ, μαστίγωνε τὴ στιγμὴ ἐκείνη τὴν ψυχὴ μου!...

Τέλος, μέσα στὸν τόσο σπαραγμὸ μου, θυμῆθηκα ξανά τὴν Ἰουλίττα. Στάθηκα μπρὸς στὸ νιθιῶνί της, καὶ προσήλωσα ἀπάνω της τὰ βουρκαωμένα μάτια μου.

Εἶχε τὸ πρόσωπό της γυρισμένο πρὸς τὸν τοῖχο. Ἦταν γλωμό, σάν πρόσωπο νεκρῆς, καὶ μὲ τὰ μάτια του κλειστά. Ἡ ἔκφρασί της, ἔμοιαζε περισσότερο μὲ ἔκφρασι ἀποθαρρύνσεως κ' ἔγκαταλείψεως, παρὰ μὲ πόνου καὶ μὲ σπαραγμῶ. Ὁ παροξυσμὸς τοῦ πάθους της εἶχε μαλακώσει, μιά ἀτονία βαθεῖα τὸν διαδέχθηκε, κ' ἐγώ...

Ἐγώ, ἤλπισα!
Μὲ τὴν ἄγρια αὐτὴ ἐλπίδα στὴν ψυχὴ μου, ἔσκυφα στὴν Ἰουλίττα καὶ τῆς μίλησα ψιθυριστά.

Ἐκείνη ἄνοιξε τὰ μάτια της ἀμέσως καὶ μὲ κύτταξε ἔκθαμβη, λέξ κ' ἀντίκριξε ἔξω πρόσωπο μπροστὰ τῆς Φαινόταν σάν νά εἶχε ἐκχάσει ἐντελῶς τὰ ὅσα συνέβησαν προηγουμένως μεταξύ μας, καὶ ψιθύρισε:

—Τὶ θέλεις;... Γιατί μὲ ξύπνησες;
—Ἰουλίττα, συγγνώμη! τῆς εἶπα πονεμένος. Σὲ πείραξαν ἄθελά μου, τὰ ἀούτητα λόγια μου... Σὲ λύπησαν βαθεῖα, τὸ βλέπω... Συγχώρεσέ με!

Ἐπερὶ τὸ ἀδρὸ χέρι της στὸ μῆτωπό της, σάν νά ἤθελε νὰ συγκεντρώσῃ τὴ σκέψις της. Χαμογέλασε ὕστερα μὲ πικρὴ μελαγχολία, καὶ μοῦ εἶπε:

—Δὲν μὲ λύπησες, Ἄλεο!... Μονάχα τὴ φιλοτιμία μου πείραξες... Ἄδωσε μου τὸ χέρι σου νὰ τὸ σφιέω... Μὴ μὲ ξαναπείραξῃς ἄλλοτε στὸν ἐγωισμό μου, σὲ παρακαλῶ!... Ἐξέρεις καλά, ὅτι δὲν ἔχω ἀτομικὴ περιουσία... Ἐσὺ μὲ συντηρεῖς, ζῶ ἀπ' τὰ χρήματά σου, κ' ἡ ἰδέα αὐτὴ—τῆς ἐξαρτησῶς μου ἀπὸ ἄλλον—μὲ πληγώνει καὶ μὲ ταπεινώνει, κάθε φορὰ ποὺ τὴν πτοῦμαι!...

Ὁμολογῶ, ὅτι ὑπῆρξες πάντα ἀγαθὸς, καὶ γενναῖοδωρος, καὶ καλὸς, ἀπέναντί μου... Μοῦ προσφέρεις ἀπειρες περιποήσεις, μὲ αὐταπάνησι καὶ μὲ λατρεία... Μὲ σκεπάζεις κυριολεκτικῶς ἀπὸ πολίτεια κομψήματα, καὶ μοῦ παρέχεις μιά ζωὴ πολυτελεστάτη κ' ἀνετή... Ὡ, ἀναγνωρίζω ὅτι χωρὶς ἐσένα, ποῖος ἔξερει σὲ ποῖο νοσοκομεῖο φτωχῶν θὰ ἐψυχοῦσα τώρα, περιφρονημένη καὶ παρὰ πεταμένη!... Τὰ ἀναγνωρίζω ὅλα αὐτὰ, δὸν Ἄλεο Βυσταμέντι!...

...Ἄλλὰ θυμῆσου ὅμως, καὶ τὸ ἐξῆς: Ὅτι ὅλα αὐτὰ, τάκανες χωρὶς ἐγὼ νὰ θέλω, χωρὶς ἐγὼ νὰ μπορῶ νὰ δώσω σ' αὐτὰ τὴ συγκατάθει μου!... Ναι, μὲ πῆρες μισοπταμένη ἀπ' τὴ θλίψη μου, καὶ μὲ νοσήλευσες στοργικὰ δίχως ἐγὼ νὰ θέλω... Θυμῆσου, ὅτι ἐγὼ ἐφώνησα κ' ἔκλαιγα σάν τρελλή, ποθῶντας νὰ πεθάνω... Ἐσὺ ὅμως, ἀθελά μου, ξενοχῆρες πολλές φορὲς στὸ προσκέφαλό μου, κρατώντας μου σφιχτὰ τὰ χέρια κ' ἐμπόδιζόντας μὲ ν' ἀποτοκονίσω... Θυμῆσου, ὅτι γιὰ πολλοὺς μῆνες ὕστερα, ἀρνιθόμουν τὴν προστασία σου καὶ τὴς εὐεργεσίας σου!... Κι' ἂν σήμερα παραδόχομαι νὰ ζῶ κοντὰ σου κ' ἀπ' τὰ χρήματά σου, αὐτὸ ὀφείλεται σὲ δύο πράγματα ἀποκλειστικῶς. Πρῶτα, γιατί ἔχασα τὸ θάρρος τῆς ζωῆς... Ὅστε ν' ἀποτοκονίσω τολμῶ πειὰ, ἀλλὰ ὅστε καὶ νὰ ἐργασθῶ... Κι' ὕστερα, μὲ ἀναγκάζει κ' ἡ εὐγνωμοσύνη μου ἐπιτέλους ἀπέναντί σου—γιὰ τὴς τόσες θυσίες σου—νὰ μὴ ἀνοιέμαι τὴ ζωὴ αὐτὴ, τὴν ἐποῖα γονατιστὸς μὲ ἱκετεῖεις κάθε λίγο νὰ δεχτῶ ἐκ μέρους σου...

...Ἐξέρω, φιλατέ μου, ὅτι ὅλοι ἐσένα θὰ συμπαθήσουν παρὰ ἐμένα, ἀν τὸν διηγήθῃ κανένας ἀμερόληπτα τὴν ἱστορία τῶν σχέσεών μας!... Καὶ πρέπει ὁ κόσμος νὰ μὲ καταδράξῃ, ἐπειδὴ—μὲνοντας μόνη καὶ δίχως στριγίμα κανένα—ἀπόφασα νὰ ἐμπιστευθῶ τὸν ἐαυτὸ μου στὴν πόθ εὐγενικὴ καρδίᾳ τοῦ κόσμου, ὅπως εἶνε ἡ δικὴ σου;

Κατανοοκινημένη ἀπ' τὰ λόγια τῆς Ἰουλίττας, τὴν ἔσφιξα θερμὰ στὴν ἀγκαλιά μου, καὶ τῆς εἶπα:

—Ἀγάπη μου, αὐτὰ ποὺ λές, εἶνε ἡ καλύτερη ἀπάντησι στὴς χαμερπείες γιὰ ἐνὰ γνώμες, τῶν ἀνθρωπαρίων ποὺ σὲ γνώρισαν!... Ἡ μάλλον, ποὺ σὲ παρανοοορίσαν καὶ σὲ παρεξήγησαν!... Σὲ μένα ὅμως, γιατί τὰ λές;... Μήπως νομίζεις, ὅτι ἔχεις ἀνάγκη νὰ μοῦ δικαιολογηθῆς καὶ νὰ μοῦ ἀπολογηθῆς, γιατί μ' ἔκανες εὐτυχισμένον;... Καὶ δὲν ξέρεις, ὅτι ἡ στιγμὴ τῆς εὐδαιμονίας ποὺ μὸυξεί ως τώρα χαρίσει, εἶνε ἡ μόνη ποὺ δοκίμασα ὡς τώρα κ' ἐγώ, σ' αὐτὸν τὸν θλιβερό κόσμῳ;...

...Ἄντι λοιπὸν νὰ μοῦ δικαιολογηθῶ ἐσὺ, ἐγὼ χρωστῶ ἰσα-ἰσὰ νὰ σοῦ ζητήσω συγχώρησι...Ἐξέρω μὲ πόση ἐπιμονὴ ἀντι-

στάθηκε ἡ φιλοτιμία σου, σ' ὅλοκ μου τὴς προσπάθειες νὰ σὲ προσελκύσω μὲ ὄρα καὶ μὲ χρήματα... Ἐξέρω πόσο ὑπερήφανη κ' ἀξιοπερηθῆς ἦσουν πάντα ἀπέναντί μου... Καὶ ποτὲ δὲν ἔπρεπε νὰ κρατῶ, στὴν συμπεριφορὰ μου σὲ σένα, ὕφος δεσποτικό ἢ ἀπειτητικό... Συγχώρεσέ με ὅμως, Ἰουλίττα μου... Ἡ παραφορὰ τοῦ τρελλοῦ μου πάθους γιὰ σένα, μοῦ σαλεύει τὰ λογικά κάθε τόπο... Δὲν ξέρω πειὰ, τότε, ὅτε τὶ θέλω, ὅτε τὶ κάνω... Συγχώρεσέ με, Ἰουλίττα μου, καὶ ἔχενα τὴς στιγμιαῖες αὐτὲς παραφορὲς μου... Ἄλλοῖμονο!... Δὲν ξέρω νὰ προσελκύω τὴν ἀγάπη... Ὁ χαρακτήρ μου εἶνε τραχὺς σιχνά, καὶ προξενεῖ δυσσρέκειες καὶ στὰ πιὸ λατρευτὰ μου ὄντα ἀκόμη... Νά, κύτταξέ!... Ἐνῶ μόλις ἄρχισα νὰ ἐπιουλῶνα τὴς πληγῆς τῆς πονεμένης σου καρδίᾳ μὲ τὴν τρυφερότητα μου, πάλι τὴς ἔκανα νὰ ξαναματώσω μὲ τὴν ἀδέξια συμπεριφορὰ μου... Ὡ, ἀγαπημένη μου!... Μέσα σὲ λίγη ὥρα, ἀναποδογυρίζω καὶ καταστρέφω προσπάθειές μου δλοκλήρην μνηδῶν, ἀπὸ μιά καὶ μόνη παραφορὰ τοῦ καταραμένου χαρακτήρος μου!...

Καινούργια δάκρυα φάνηκαν ξανά, στὰ γλυκὰ μάτια τῆς Ἰουλίττας. Μ' ἔσφιξε κ' ἔκλεινε μὲ περιπάθεια στὴν ἀγκαλιά της, μὲ φίλησε τρυφερὰ στὰ χεῖλι καὶ στὸ μῆτωπό μου, καὶ ψιθύρισε:

—Ἄλεο, ἄς μὴ μιλοῦμε πειὰ γι' αὐτὰ τὰ θλιβερὰ πράγματα!... Συγχώρεσέ με κ' ἐσὺ... Γιατί ἂν ἐσὺ μοῦ προξενῆς ἔναντι πόνου, βιάζομαι—ἡ ἀγάπη, ἐγώ!—καὶ στὸν ἀναποδογυρίζω δεκαπλάσιον... Εἶνε ἡ ἀλήθεια, ὅτι ὁ χαρακτήρ σου εἶνε σιχνά ἀπαιτητικός... Ἄλλὰ πάλι κ' ὁ πόνος ὁ δικός μου, εἶνε ἕκδομη ἡλικίας καὶ καυτερός... Γ' αὐτὸ αἰ προκαλοῦνται αὐτὲς ἡ λογομαχίες καὶ ἡ θλιβερότες, σχεδὸν χωρὶς νὰ τὸ θέλωμε κ' οἱ δύο μας!... Ναι, παραπερόιστε κ' οἱ δύο μας!...

...Μὴν ἀνησυχῆς ὅμως, Ἄλεο... Ἄν εἶνε ὁ πόνος μου καυτερός κ' ἐννοσ ἀκόμα, δὲν εἶνε καὶ ἀγιάτρευτος... Ἡ τόση καλωσύνη τῆς μεγάλης ἀρδίας σου, κ' ἡ τόσο τρυφερὴ ἀγάπη σου γιὰ μένα, γρήγορα θὰ τὸν γιανρήσουν... Μοῦ μίλησες πρὶν, νὰ σοῦ ἴσω μιά ἐλπίδα: "Ἐ, ναί!... Νὰ ἐλθῆς, Ἄλεο!... Γρήγορα θὰ ἐγιάσω ἂν καμῶ μου, γρήγορα ἡ καρδίᾳ μου ν' ἀτήκῃ δλοκλήρη σὲ σένα γρήγορα ἢ εὐτυχισοῦμε κ' οἱ δύο μας!... Μοῦ ἔχε κάμ' ἰλιγη ὑπομονή, ὡς τότε!... Ἐπίσης ἄς ἀναθάλωμε γιὰ ἄλλη ἡμέρα τὸ ζήτημα τῆς ἐνώσεώς μας μὲ νόμιμο γάμο!... Ἰσως σ' αὐτὸ, νὰ συγκραταθῶ πολὺ γρήγορα!... Ὅστος, ἠολογῶ ὅτι ὁ γάμος μὲ φοβίζει... Φοβοῦμαι τὴν ὑποταγὴ αὐτὴ τῆς γυναίκας πρὸς ἄνδρα, τὴν καθιερωμένη ἀπ' τοὺς νόμους, ἀπ' τὴ θρησκεία, κ' ἀπ' τὴς προλήψεις... Ὁ γάμος εἶνε κάτι τὸ ἱερό καὶ τιμῶ, ἀλλὰ καὶ ἀδιάλυτο ἐπίσης καὶ ἀδιέσπαστο (*). Γ' αὐτὸ καὶ φοβοῦμαι ἔτσι!...

—Εἶνε σκληρὰ πάλι τὰ λόγια σου, Ἰουλίττα μου!... Μὰ τόσο δυσπιστῆς λοιπὸν ἐναντίον μου, γιὰ νὰ φοβάσαι τὴν ἐνώσὶ μας;... Ἐστω, ὅμως... Ἀς ἀναθάλωμε γιὰ ἄλλοτε τὴ συζήτησι, ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα... Γιὰ ἀποζημιώσι μου ὅμως, καὶ μου τοὐλάχιστον μιά ἄλλη χάρι: Παραδέξου σὲ παρακαλῶ, νὰ φύγοιμε αὔριο κιάλας ἀπ' τὴ Βενετία!...

—Μὲ ὅλη μου τὴν καρδίᾳ τὸ παραδέχομαι, Ἄλεο... Τὶ μὲ ὠφελεῖ, ἀλλὰ καὶ τί μὲ πειράζει ἀν βρισκόμασι στὴ Βενετία ἡ δουδιθήποτε ἄλλο;... Ὅχι, Ἄλεο!... Μὴ σὲ μέλλει, νὰ μὴ σὲ πειράξῃ, νὰ μὴ μὲ πιστεύεις, ὅταν μ' ἀκούεις νὰ στενάξω γιὰ τὸ παρελθόν μου!... Σ' αὐτὸ μὲ σπρώχνει ἡ ἀνοσιλία μου, κ' ὁ δχι κανένας πραγματικός πόνος ἢ πόθος γιὰ τὰ περασμένα μου!... Τὰ περασμένα μου!... Ὡ, ἐσὺ μου!... Ἐχω ἀπειρους λόγους ν' ἀποστρέφομαι καὶ νὰ μισῶ τὰ περήματα αὐτὰ περασμένα μου!... Μὰ δὲν βλέπεις σὲ τί ἀβάλα κατὰστασι μ' ἔρριξαν, αὐτὰ τὰ περασμένα μου;... Μὲ ποιά καρδιά λοιπὸν, μὲ ποῖο πόθο θὰ ξαναζοῦσα αὐτὰ τὰ περασμένα μου, ἂν τυχὸν μοῦ τὰ ξαναπροσέφερες πάλι κανένας;...

Τῆς φίλησα τὸ χέρι μὲ λαχτάρια, εὐχαριστώντας τὴν γιὰ τὴν καλωσύνη καὶ τὴ λεπτότητα τῆς ψυχῆς της ἀπέναντί μου... Ὡστόσο, ἀσθηδόνουμω μελαγχολία μοιτικὴ. Ἐνοιῶσα, ὅτι γιὰ νὰ μ' ἐχαριστήσῃ ἔδεινε αὐτὴ τὴ λεπτότητα, καὶ ὄχι γιὰ τὴ πραγματικὰ πίστευτα τὰ λόγια της.

Γ' αὐτὸ, ἄρχισα πάλι τὸν θλιβερό περιπάτο μου στὸ δωματίο.

(Ἄκολουθεῖ)

Μὲ τὴν ἄγνη αὐτὴ ἐλπίδα στὴν ψυχὴ, ζῶνα στὴν Ἰουλίττα καὶ τῆς μίλησα ψιθυριστά.

(*) Ἡ Καθολικὴ ἐκκλησία δὲν γαρνεῖ διαζῶνιο μὲ κανένα τρόπο καὶ μὲ καμιά ἀπολύτως δικαιολογία.